

496

C 160

STANOVY
KOMUNISTICKÉ
STRANY
ČESKOSLOVENSKA

Proletáři
všech zemí,
spojte se!

Stanovy
Komunistické
strany
Československa

Schválené XII. sjezdem KSČ
dne 8. prosince 1962

Praha 1963

ÚSTAV PAMĚTI NÁRODA

Kvetná č.13

820 05 Bratislava

-6-

496

Komunistická strana Československa je dobrovolný bojový a neaktivnější svazek stejně smýšlejících lidí — komunistů, který sdružuje nejuvědomější příslušníky dělnické třídy, rolnictva a inteligence Československé socialistické republiky.

Komunistická strana Československa po příkladu leninské Komunistické strany Sovětského svazu vytvořila revoluční svazek dělníků, rolníků a pokrokové inteligence a v jeho čele dovedla pracující lid naší země ke svržení vykořisťovatelských tříd, k vítězství socialismu.

Po obětavém boji proti fašistickým okupantům a po osvobození Československa Sovětskou armádou začal náš pracující lid v čele s Komunistickou stranou Československa budovat lidově demokratický stát. Pod vedením Komunistické strany Československa rozdrtila dělnická třída v čele pracujících v únoru 1948 úklady vnitřních nepřátel, kteří se s pomocí

mezinárodní reakce pokusili o zvrát tohoto vývoje. V boji s reakčními silami, jejich porážkou se upevnila a dále rozvinula diktatura proletariátu, a tím byla také plně uvolněna cesta k budování socialistické společnosti. Naše země se změnila od samého základu. Navždy bylo odstraněno vykořisťování člověka člověkem, výrobní prostředky se staly majetkem lidu, uplatňuje se zásada socialismu: „Každý podle svých schopností, každému podle jeho práce.“ Upevnila se politická a morální jednota lidu, bratrství národů Čechů a Slováků a ostatních národností; velikého rozvoje dosáhla kultura. Československý stát, ve který se zorganizoval pracující lid v čele s dělnickou třídou, stal se lidovou organizací v nejvlastnějším slova smyslu — socialistickým státem. Socialistické výrobní vztahy ve všech oblastech národního hospodářství zvítězily.

Politika komunistické strany vyjadřuje nejvlastnější zájmy dělnické třídy a všeho lidu. Pro boj za věc lidu byla strana vytvořena a lidu slouží. Z vůle pracujícího lidu se stala Komunistická strana Československa vedoucí a řídicí silou společnosti a státu. Její vůdčí úloha ve společnosti, která je zakotvena v Ústavě Československé socialistické republiky, spočívá v tom, že strana dává organizovanost, plánovitost a vědecké zdůvodnění budovatelskému úsilí pracujícího lidu a jeho boji za konečné vítězství komunismu.

Komunistická strana je nejvyšší formou společenské politické organizace. Pod jejím vedením se sdružují dobrovolné společenské organizace v Národní frontě, která je politickým výrazem svazku všeho pracujícího lidu v Československé socialistické republice.

Hlavním úkolem strany je další rozvoj socialistické společnosti a příprava přechodu ke komunismu. Na této cestě se naše strana opírá o ideje vyjádřené v programu Komunistické strany Sovětského svazu, jehož principy mají mezinárodní platnost, neboť program zobecňuje zkušenosti celého mezinárodního komunistického hnutí.

Strana usiluje o stálý růst výroby, o rozmach výrobních sil na základě neustálého pokroku vědy a techniky, o prohlubování a upevňování socialistických výrobních vztahů. Soustřeďuje síly lidu k plnění a překračování úkolů státního národohospodářského plánu, dbá, aby se práce stala první životní potřebou lidí a aby byly uspokojovány rostoucí potřeby společnosti i potřeby všestranného rozvoje každého jejího člena. Strana usiluje o další rozvoj socialistické demokracie, o stále širší účast občanů na řízení a kontrole hospodářství i na správě veřejných záležitostí. Pečuje o rozvoj vzdělání a výchovy lidu v duchu komunistických idejí, neustále prohlubuje politickou a morální jednotu společnosti. Při veškeré své práci sleduje, aby

byly postupně odstraňovány rozdíly mezi fyzickou a duševní prací i mezi městem a venkovem.

Konečným cílem strany je vybudovat beztřídní komunistickou společnost, v níž se bude uplatňovat nejvyšší zásada: „Každý podle svých schopností, každému podle jeho potřeb.“

Strana se ve své práci řídí vědeckým světovým názorem, revolučním učením marxismu-leninismu, které je základem její politiky a každodenní organizátorské činnosti. Tvořivě rozvíjí marxismus-leninismus, rozhodně bojuje proti všem projevům buržoazní ideologie, proti revizionismu a dogmatismu.

Neporušitelným základem života, výstavby a veškeré činnosti strany je ideová a organizační jednota, semknutost jejích řad. Strana opírá svou práci o důsledné dodržování leninských norem stranického života, o zásady demokratického centralismu, kolektivního vedení, kritiky a sebekritiky, o všestranný rozvoj vnitrostranické demokracie. Jakýkoli projev frakcionářství a skupinkaření je s členstvím v komunistické straně neslučitelný.

Komunistická strana Československa je nedílnou součástí mezinárodního komunistického a revolučního dělnického hnutí. Aktivně přispívá k upevnování jeho jednoty na zásadách marxismu-leninismu a v celé své činnosti uskutečňuje ideje proletářského internacionalismu. Strana tvůrčím způsobem využívá

bohatých zkušeností bratrských komunistických a dělnických stran, především Komunistické strany Sovětského svazu, osvědčeného a uznávaného předvoje světového komunistického hnutí. Vybudování socialismu v Československu, které již dříve bylo průmyslovou zemí, je naším vkladem k tvůrčímu rozvíjení marxismu-leninismu a potvrzuje jeho obecnou platnost.

Strana neustále prohlubuje bratrství, pevné spojení a všestrannou spolupráci československého lidu s lidem sovětským a pracujícími ostatních socialistických zemí. Upevňuje internacionální svazky s dělnickou třídou celého světa a poskytuje podporu národům, které bojují za své osvobození z imperialistické a kolonialistické nadvlády. Zabezpečuje obranyschopnost země, odhaluje válečné plány imperialismu, usiluje o mírové soužití se všemi národy světa a o rozvíjení přátelských vztahů mezi státy s různým společenským zřízením. Tím přispívá k vítězství sil míru a pokroku, k vítězství socialismu nad kapitalismem na celém světě.

Členové strany, jejich povinnosti a práva

---

1. Členem Komunistické strany Československa může být každý občan Československé socialistické republiky, který uznává její program, řídí se jejími stanovami, aktivně se podílí na budování socialistické společnosti, pracuje v některé organizaci strany, plní usnesení strany a platí členské příspěvky.

2. Člen strany je povinen:

- a) důsledně prosazovat politiku strany, objasňovat ji širokým masám a získávat je pro její provádění, upevňovat a prohlubovat spojení strany s lidem, pozorně si všímat názorů a potřeb pracujících a včas na ně reagovat, bojovat proti všemu, co narušuje zásady politiky strany a její jednotu;
- b) usilovat o rozvoj výroby a výrobních sil, být příkladem komunistického poměru k práci, být průkopníkem všeho nového a pokroko-

vého, usilovat o zavádění nejlepších zkušeností do praxe; vzdělávat se a osvojovat si nejnovější techniku, zdokonalovat svou kvalifikaci, dbát o hospodárnost, rozmnožovat a střežit společenské socialistické vlastnictví — základ síly a rozkvětu Československé socialistické republiky;

- c) aktivně se účastnit politického života, správy a řízení státních a veřejných záležitostí, hospodářské a kulturní výstavby, jít příkladem v plnění povinností vůči společnosti, napomáhat rozvoji a prohlubování socialistických společenských vztahů;
- d) střežit ideovou a organizační jednotu strany jako hlavní podmínku její síly a mohutnosti, dbát, aby se nerozcházela slova s činy, chránit stranu, aby do ní nepronikali nepřátelé a kariéristé, lidé, jejichž jednání poškozují autoritu strany; být politicky bdělý, zachovávat a střežit stranické a státní tajemství;
- e) osvojovat si marxismus-leninismus, zvyšovat svou ideovou úroveň, přispívat aktivně k výchově člověka komunistické společnosti; rozhodně bojovat proti všem projevům buržoazní ideologie, proti zbytkům soukromovlastnické psychologie, náboženským předsudkům a jiným přežitkům minulosti;

- f) osvojovat si a dodržovat zásady komunistické morálky. být oddaný komunismu; rozvíjet nové vztahy ve společnosti na základě kolektivismu, vzájemné soudružské pomoci a spolupráce; být příkladem v osobním životě, poměrem k rodině a péčí o výchovu dětí, být skromný, pravdivý a čestný vůči straně a lidu;
- g) aktivně prosazovat myšlenky proletářského internacionalismu a socialistického vlastenectví, upevňovat jednotu Čechů a Slováků a ostatních národností v naší zemi; bojovat proti nacionalismu i šovinismu; utužovat bratrské styky našeho lidu s lidem Sovětského svazu a ostatních zemí socialistického tábora, s proletáři a pracujícími všech zemí; být nesmiřitelný k nepřítelům socialismu a komunismu, míru a svobody národů;
- h) rozvíjet kritiku a sebekritiku a bojovat proti jejímu potlačování; odhalovat nedostatky, které poškozují zájmy strany a státu, usilovat o jejich odstranění a upozorňovat na ně stranické orgány až k ústřednímu výboru; bojovat proti okázalosti, velikášství, samolibosti a neskromnosti, proti snahám povyšovat místní, skupinové a osobní zájmy nad zájmy celé společnosti, dbát o plné uplatnění zásad demokratického centralismu;

- ch) dodržovat leninské zásady výběru a rozmístování kádrů podle politických, morálních a pracovních vlastností; být nesmiřitelný vůči jejich porušování, bránit výběru a rozmístování pracovníků podle osobních a přátelských vztahů a nepřipouštět, aby odpovědnými funkcemi byli pověřováni lidé neschopní, lidé, kteří se v práci neosvědčili;
- i) dodržovat stranickou a státní disciplínu, která pro všechny členy strany je stejně závazná, a soustavně odhalovat ty, kdož ji porušují; strana má jednu disciplínu, která platí pro všechny komunisty bez rozdílu, nehladě na zásluhy a funkce, které zastávají; svěřené funkce vykonávat s plnou odpovědností vůči straně a pracujícímu lidu v souladu se stanovami strany a Ústavou Československé socialistické republiky;
- j) všemožně napomáhat upevňování obranyschopnosti Československé socialistické republiky a neúnavně bojovat za mír a přátelskou spolupráci mezi národy.
3. Člen strany má právo:
- a) volit a být volen do stranických orgánů;
- b) účastnit se svobodného a věcného projednávání politiky a praktické činnosti strany na stranických schůzích a ve stranickém tisku

v duchu zásad strany, předkládat k projednání návrhy a obhajovat je, dokud stranická organizace nepřijme usnesení;

- c) posuzovat v duchu stanovené linie strany činnost své organizace, jejího vedení a činnost ostatních stranických orgánů, funkcionářů a členů strany;
- d) kritizovat na stranických schůzích kteréhokoli člena bez ohledu na funkci, kterou zastává; požadovat, aby osoby, které potlačují anebo napomáhají potlačovat kritiku a pronásledují za ni, byly pohnány k přísné stranické odpovědnosti až po vyloučení ze strany;
- e) osobně se účastnit stranických schůzí, zasedání výborů a předsednictev, na kterých se jedná o jeho činnosti nebo chování;
- f) obracet se s dotazy, připomínkami a návrhy ke kterémukoli stranickému orgánu až po ústřední výbor a požadovat na ně odpověď.

4. Do strany se přijímají uvědomělí, aktivní, socialismu a komunismu oddaní dělníci, rolníci a příslušníci inteligence, kteří dosáhli osmnácti let, a to jednotlivě prostřednictvím základní stranické organizace. V Komunistické straně Československa nemá místa, kdo nejednal a nejedná v duchu Ústavy ČSSR, kdo vědomě a hrubě porušil socialistickou zákonnost a byl za to trestán, kdo pomáhá zakrývat činy proti ústavě.

Noví členové se přijímají z řad kandidátů, jestliže v kandidátské lhůtě prokázali, že jsou hodni stát se členy strany.

Kandidáti se přijímají za členy strany podle těchto zásad:

- a) po uplynutí kandidátské lhůty předkládají výboru základní organizace přihlášku a životopis s doporučením tří členů strany, kteří jsou nejméně tři roky členy strany a znají doporučeného z pracovní a veřejné činnosti nejméně jeden rok;
- b) o přijetí do strany jedná a rozhoduje členská schůze základní organizace; její usnesení o přijetí člena do strany nabývá platnosti, když pro ně hlasovaly nejméně dvě třetiny členů strany přítomných na schůzi a po potvrzení okresním výborem nebo jemu naruveným postaveným městským nebo obvodním výborem strany; o přijetí každého kandidáta se hlasuje jednotlivě;
- c) občané Československé socialistické republiky, kteří byli dříve členy komunistických a dělnických marxisticko-leninských stran jiných zemí, přijímají se do strany podle směrnice ústředního výboru;
- d) někdejší členy jiných politických stran musí k přijetí do strany doporučit pět ručitelů,

kteří jsou nejméně pět let členy strany a znají kandidáta z pracovní a veřejné činnosti nejméně jeden rok; přijetí bývalých funkcionářů okresních, krajských a ústředních orgánů jiných politických stran je platné až po schválení ústředním výborem;

e) ručitelé odpovídají za to, že jejich doporučení jsou hodnověrná a objektivně vystihují politické i morální vlastnosti doporučovaných; členové a kandidáti ústředního výboru Komunistické strany Československa doporučení ke vstupu do strany nedávají; při přijímání členů Československého svazu mládeže se doporučení okresního a obvodního výboru Československého svazu mládeže rovná doporučení jednoho člena strany;

f) členství ve straně je platné ode dne, kdy kandidáta přijala za člena členská schůze základní organizace.

5. Členové strany a kandidáti jsou povinni oznámit své základní organizaci každou změnu pracoviště nebo bydliště. Způsob evidence členů strany a kandidátů a jejich přechodu z jedné základní organizace do jiné určují pravidla stanovená ústředním výborem.

6. O členu a kandidátu strany, který je pasivní a po dobu tří měsíců bez závažných důvodů a přes opětovné upozornění neplatí členské příspěvky, jedná

základní organizace na členské schůzi. Jestliže přitom vyjde najevo, že člen nebo kandidát strany ztratil trvalé spojení se stranickou organizací a nechce je obnovit a neplní své povinnosti, ale jinak se neprovinil, je vyškrtnut ze strany. Základní organizace o tom přijme usnesení a předloží je k potvrzení okresnímu výboru strany.

7. Za neplnění stranických povinností a provinění proti stanovám strany, jakož i za činy, za které je člen strany nebo kandidát volán k odpovědnosti podle zákona, mohou mu být uloženy tyto stranické tresty: napomenutí, důtka, důtka s výstrahou a vyloučení ze strany, které je nejvyšším stranickým trestem.

Stranické tresty mají výchovné poslání a ukládají se po vyčerpání jiných prostředků stranické výchovy a vlivu, jako je soudružská kritika, upozornění nebo poučení.

8. O stranickém trestu včetně vyloučení ze strany rozhoduje základní organizace na své členské schůzi. Člen strany nebo kandidát, o jehož provinění jde, musí být o tom výborem organizace řádně zpraven a na tuto schůzi pozván.

Usnesení základní organizace o vyloučení ze strany nabývá platnosti, když pro ně hlasovaly nejméně dvě třetiny členů strany přítomných na schůzi a po potvrzení okresním výborem strany. Okresní výbor strany rozhodne o usnesení základní organizace nej-

déle do dvou měsíců. Člen strany nebo kandidát je povinen odevzdat členský nebo kandidátský průkaz v základní organizaci a až do rozhodnutí okresního výboru nemá právo účastnit se členských schůzí.

V závažných případech může o vyloučení ze strany nebo o jiném stranickém trestu rozhodnout okresní, krajský nebo ústřední výbor. Rozhoduje-li o vyloučení ze strany okresní výbor, musí být toto usnesení potvrzeno krajským výborem, rozhodne-li o vyloučení krajský výbor, musí být usnesení potvrzeno ústředním výborem.

9. O stranickém potrestání (včetně vyloučení ze strany) členů a kandidátů ústředního výboru Komunistické strany Slovenska, krajských a okresních výborů nebo členů kontrolních a revizních komisí jednají základní organizace s vědomím stranických orgánů, kde jsou potrestání členy. Návrh na vyloučení ze strany předkládá základní organizace příslušnému výboru, který o vyloučení svého člena rozhoduje dvoutřetinovou většinou.

10. O vyloučení člena a kandidáta ústředního výboru Komunistické strany Československa z ústředního výboru a člena ústřední kontrolní a revizní komise z ústřední kontrolní a revizní komise nebo z řad strany rozhoduje sjezd strany a v období mezi sjezdy plénium ústředního výboru dvoutřetinovou většinou hlasů.

11. Rozhoduje-li se o vyloučení ze strany, je nutno postupovat nanejvýš obezřetně a důkladně vážít, zda je obvinění proti členu strany opodstatněné.

Uzná-li stranický orgán za nutné, může rozhodnutí o udělení stranických trestů včetně vyloučení nebo o revizi neopodstatněných trestů oznámit ve stranickém tisku.

12. Členská legitimace je majetkem strany; každý člen je povinen chránit ji před ztrátou a poškozením. Ztrátu nebo poškození legitimace musí člen nebo kandidát ihned hlásit výboru základní organizace. Při ztrátě legitimace se zavádí disciplinární řízení.

Po skončení členství se členská legitimace odevzdá prostřednictvím stranických orgánů ústřednímu výboru.

13. Člen strany nebo kandidát, který byl vyloučen ze strany nebo jinak stranicky potrestán, má právo odvolat se do jednoho měsíce postupně až k ústřednímu výboru a žádat o revizi usnesení. Usnesení o trestu zůstává v platnosti až do jiného rozhodnutí vyššího orgánu strany. Krajský nebo ústřední výbor rozhodne o odvolání proti vyloučení ze strany nejdéle do dvou měsíců ode dne, kdy bylo podáno.

II

Kandidáti členství ve straně

---

14. Všichni, kdož žádají o vstup do strany, jsou nejprve přijímáni jako kandidáti členství. Kandidátská lhůta je nezbytná, aby se kandidát seznámil s programem a stanovami Komunistické strany Československa a svou prací v základní organizaci dokázal, že bude platným členem strany. Stranická organizace je povinna pomáhat kandidátům v přípravě na přijetí za člena strany a prověřovat jejich osobní vlastnosti.

Kandidátská lhůta se stanoví na jeden rok.

15. Při přijímání za kandidáta se postupuje stejně, jako když se přijímá kandidát za člena strany. Mladí lidé do jedenadvaceti let se přijímají za kandidáty členství ve straně zpravidla prostřednictvím Československého svazu mládeže.

16. Kandidáti mají stejné povinnosti a práva jako členové strany; nelze je však volit za členy výborů a

za delegáty na konference a sjezdy strany. Na stranických schůzích mají hlas poradní.

17. Po skončení kandidátské lhůty projedná základní stranická organizace přijetí kandidátů za členy strany na členské schůzi. Jestliže se kandidát v době kandidátské lhůty neosvědčil a pro své osobní vlastnosti není hoden, aby byl přijat za člena strany, stranická organizace ho odmítne přijmout a vyškrtne ho z řad kandidátů. Usnesení základní organizace strany o vyškrtnutí z řad kandidátů nabývá platnosti po potvrzení okresním výborem.

*Výstavba strany**Vnitrostranická demokracie*

18. Vedoucí zásadou organizační výstavby a činnosti strany je demokratický centralismus.

Demokratický centralismus vyžaduje, aby všechny organizace a komunisté v konkrétních podmínkách závodu a místa aktivně a tvůrčím způsobem uskutečňovali politiku strany a usnesení vedoucích stranických orgánů; umožňuje uplatňovat zobecněné zkušenosti komunistů a všech pracujících, kterých nabyli při socialistické výstavbě, v každodenní činnosti celé strany.

Demokratický centralismus slučuje jednotnou činnost strany, její pevnou organizační výstavbu a přísnou stranickou disciplínu s nejširší vnitrostranickou demokracií a iniciativou komunistů. Demokratický centralismus v organizační výstavbě znamená, že

- a) všechny vedoucí stranické orgány se volí zdola až nahoru;

- b) stranické orgány pravidelně skládají účty a podávají zprávy o své činnosti stranickým organizacím, které je zvolily, a vyšším orgánům;
- c) menšina a jednotlivci se disciplinovaně podřizují rozhodnutím většiny;
- d) usnesení vyšších orgánů jsou bezpodmínečně závazná pro všechny nižší orgány.

19. Strana je budována podle výrobní a územní zásady. Základní organizace se zřizují v zásadě podle pracovišť komunistů a sdružují se do okresních a krajských organizací; organizace, jejíž působnost se vztahuje na příslušné území, je zpravidla nadřizena všem stranickým organizacím působícím v částech tohoto území.

20. V souladu s politikou strany řeší každá organizace tvůrčím způsobem úkoly v obvodu své působnosti.

21. Nejvyšším orgánem stranické organizace je pro základní organizace členská schůze, pro okresní a krajské organizace konference, pro územní organizaci strany na Slovensku sjezd Komunistické strany Slovenska a pro Komunistickou stranu Československa sjezd Komunistické strany Československa.

22. Členské schůze, konference a sjezdy volí výbory, které řídí veškerou práci příslušných straníc-

kých organizací mezi členskými schůzemi, konferencemi a sjezdy v obvodu své působnosti.

Při volbách stranických výborů se o každém návrhu hlasuje jednotlivě, přičemž mají všichni členové strany právo na odmítnutí a kritiku navržených členů a kandidátů nového výboru.

Zvoleni jsou ti, pro které hlasovala nadpoloviční většina přítomných členů organizace na členské schůzi nebo delegátů na konferenci nebo sjezdu. Toto rozhodnutí je závazné pro všechny členy.

23. Při volbách stranických výborů, počínaje výběrem základní organizace až po ústřední výbor, se dbá o soustavný příliv nových sil při zachování kontinuity řízení.

Do stranických výborů jsou voleni bez ohledu na dosavadní funkce nejosvědčenější bojovníci za politiku strany, zkušení organizátoři, socialismu oddaní a politicky vyspělí komunisté ze všech úseků našeho života.

24. Nejvyšší zásadou stranického vedení, jednání a rozhodování všech stranických orgánů a organizací od ústředního výboru až po základní organizace je kolektivnost. Uplatňování zásady kolektivního vedení je nezbytnou podmínkou správnosti přijatých usnesení, správné výchovy a rozmístování kádrů a zaručuje širokou iniciativu členstva strany zaměřenou k jednotnému cíli v duchu politiky strany.

Zásada kolektivnosti nijak neoslabuje osobní odpovědnost za provedení uložených úkolů.

Kult osobnosti a s ním spojené porušování vnitrostranické demokracie snižují úlohu strany a lidových mas, jsou neslučitelné s leninskými zásadami stranického života a nemohou být ve straně trpěny.

25. Svobodné a věcné projednávání otázek stranické politiky je nezadatelným právem každého člena strany. Široká vnitrostranická demokracie vytváří předpoklady pro plný rozvoj kritiky a sebekritiky i pro trvalé upevňování stranické odpovědnosti a disciplíny; stranická disciplína musí být uvědomělá, nikoli mechanická. K soustavnému rozvoji vnitrostranické demokracie přispívá zejména zvyšování aktivity a iniciativy všech organizací a členů strany, jejich účast na tvůrčí stranické práci.

Výrazem kolektivnosti a vnitrostranické demokracie jsou celostranické nebo celostátní diskuse, o kterých rozhoduje a které organizuje ústřední výbor k projednání otázek dalšího politického i organizačního vývoje strany nebo hospodářského a kulturního rozvoje společnosti. Diskuse ve straně vychází vždy z ideologických základů marxismu-leninismu. Smyslem diskuse je všestranně projednat předložené otázky, dále posílit ideovou a organizační jednotu strany a její spojení s lidem.

26. Stranické výbory pracují systematicky s akti-

vem, svolávají schůze aktivu k projednání úkolů a vypracování praktických opatření pro jejich splnění, využívají zkušeností a námětů aktivu a za jeho pomoci organizují pracující k plnění úkolů ve výrobě i při rozvoji celého života společnosti.

Stranické výbory informují prostřednictvím aktivu stranické organizace o své činnosti a zároveň si jeho prostřednictvím doplňují přehled o plnění usnesení v jednotlivých místech.

Aktiv věcně projednává a provádí stranická usnesení; je nepřipustné svolávat jej k formálnímu projednávání usnesení.

27. Stranické výbory jsou povinny zabezpečovat za široké účasti pracujících včasnou a účinnou kontrolu plnění stranických usnesení, činit opatření k nápravě zjištěných nedostatků a informovat o stavu provedených opatření vyšší stranické orgány. Stranické orgány a základní organizace využívají ve své činnosti poznatků orgánů lidové kontroly a vyvozují z nich stranické závěry.

IV

Nejvyšší orgány strany

---

28. Nejvyšším orgánem Komunistické strany Československa je sjezd strany. Řádný sjezd svolává ústřední výbor jednou za čtyři roky. Mimořádný sjezd strany svolává ústřední výbor buď z vlastní iniciativy, nebo na žádost nejméně jedné třetiny všech členů strany. Svolání sjezdu a pořad jednání oznámí ústřední výbor osm týdnů před sjezdem.

Sjezd se může pravoplatně usnášet, je-li na něm zastoupena nejméně polovina všech členů strany.

Pravidla o zastoupení členů strany a způsob volby delegátů určuje ústřední výbor Komunistické strany Československa. Členové a kandidáti ústředního výboru KSČ a předseda ústřední kontrolní a revizní komise, pokud nejsou zvoleni řádnými delegáty, zúčastní se sjezdu s hlasem poradním.

29. Sjezd strany:

a) projednává a schvaluje zprávu ústředního

výboru Komunistické strany Československa a zprávu ústřední kontrolní a revizní komise;

- b) určuje linii strany v otázkách vnitřní a zahraniční politiky, projednává a řeší nejzávažnější otázky dalšího rozvoje socialistické společnosti, schvaluje program a stanovy strany;
- c) volí ústřední výbor Komunistické strany Československa, ústřední kontrolní a revizní komisi a stanoví jejich složení; členem ústředního výboru může být zvolen jen ten, kdo je členem strany nejméně deset let.

30. Ústřední výbor Komunistické strany Československa v období mezi sjezdy řídí veškerou práci strany, zejména:

- a) rozpracovává a řeší v duchu usnesení sjezdů strany otázky dalšího rozvoje socialistické společnosti, vnitřní a zahraniční politiky;
- b) soustřeďuje činnost stranických orgánů a organizací na důsledné uskutečňování vytyčené linie, řídí nižší stranické orgány a pomáhá jim rozvíjet politickou a organizační práci, kontroluje plnění stranických usnesení; vytváří a řídí různé instituce a podniky strany;
- c) usměrňuje a kontroluje činnost Národního

- shromáždění, vlády a ostatních ústředních státních orgánů, Národní fronty a ústředních orgánů společenských organizací prostřednictvím komunistů a stranických skupin; zaměřuje jejich činnost na důsledné prosazování a provádění politiky strany, vede je k tomu, aby zabezpečovaly včasné plnění úkolů státního plánu, co nejehospodárněji využívaly všech prostředků a zabezpečovaly společenské potřeby, a to za nejširší účasti pracujících; vedoucí funkcionáři pověřeni ústředním výborem prací ve státních, společenských, hospodářských a ostatních orgánech odpovídají ústřednímu výboru za stav na svěřeném úseku a pravidelně mu předkládají zprávy o plnění úkolů;
- d) schvaluje návrhy na členy vlády a na jiné vedoucí funkcionáře ústředních organizací a institucí; vedoucí tajemníky krajských a okresních výborů strany; jmenuje hlavního redaktora Rudého práva;
  - e) zastupuje stranu ve styku s jinými stranami;
  - f) pravidelně informuje stranické organizace o své práci;
  - g) schvaluje celkový rozpočet strany a kontroluje jeho plnění, rozděluje materiální a finanční prostředky strany a stanoví výši člen-

ských příspěvků; řídí a spravuje hospodaření ústředního výboru, jeho podniků a institucí;

- h) doplňuje ústřední výbor z kandidátů zvolených sjezdem, jestliže ubude jeho členů;
- ch) pro praktické provádění a kontrolu usnesení zřizuje oddělení a odbory.

31. Ústřední výbor se schází nejméně jednou za čtyři měsíce. Kandidáti ústředního výboru a předseda ústřední kontrolní a revizní komise se účastní zasedání ústředního výboru s právem poradního hlasu.

Ústřední výbor podle povahy projednávaných otázek zve k aktivní účasti na svých plenárních schůzích další funkcionáře stranických orgánů, společenských organizací, státních a hospodářských orgánů a pracovníky vědy a kultury.

32. Ústřední výbor volí:

předsednictvo — k řízení práce mezi plenárními zasedáními ústředního výboru,
sekretariát — k řízení běžné práce, hlavně organizování kontroly plnění usnesení a pro výběr kádrů,
prvního tajemníka a tajemníky ústředního výboru.

Předsednictvo a sekretariát podávají ústřednímu výboru zprávy o své činnosti.

33. Ústřední kontrolní a revizní komise:

- a) sleduje dodržování stanov strany a norem stranického života; kontroluje, jak členové a kandidáti strany zachovávají stranickou disciplínu, volá k odpovědnosti komunisty, kteří se provinili porušením linie strany a stanov strany, stranické a státní disciplíny, jakož i ty, kdož porušují stranickou morálku; na základě rozhodnutí orgánů ústředního výboru provádí disciplinární řízení; dbá o včasné a správné vyřizování námětů, připomínek a stížností podávaných ústřednímu výboru;
- b) reviduje hospodaření všech stranických organizací, podniků, institucí a zařízení; kontroluje pořádek v evidenci členů a kandidátů a ve stranické administrativě všech stranických organizací;
- c) zkoumá odvolání členů a kandidátů strany podaná ústřednímu výboru proti rozhodnutí nižších stranických orgánů v členských otázkách.

Ústřední kontrolní a revizní komise pracuje podle směrnic ústředního výboru KSC a podává mu zprávy o své činnosti a výsledcích kontroly. Kontrolní a revizní komise zvolené na sjezdu Komunistické strany Slovenska a na krajských a okresních konferencích

mají obdobná práva a úkoly v rámci příslušné územní organizace strany.

Předsedu ústřední kontrolní a revizní komise do funkce potvrzuje ústřední výbor KSČ.

34. V období mezi sjezdy strany může ústřední výbor svolat celostátní konferenci k projednání naléhavých otázek politiky strany a k rozpracování dalšího postupu při plnění linie stanovené sjezdem. Prostřednictvím konference podává straně souhrnné zprávy o své činnosti.

Počet delegátů a způsob jejich volby stanoví ústřední výbor.

35. Usnesení celostátní konference je po schválení ústředním výborem závazné pro všechny organizace a členy strany.

V

Organizace a nejvyšší orgány strany na Slovensku

---

36. Územní organizací Komunistické strany Československa na Slovensku je Komunistická strana Slovenska, kterou tvoří krajské organizace strany na Slovensku. Komunistická strana Slovenska se ve své činnosti řídí usneseními sjezdu a ústředního výboru Komunistické strany Československa.

37. Nejvyšším orgánem Komunistické strany Slovenska je sjezd Komunistické strany Slovenska a v období mezi sjezdy ústřední výbor Komunistické strany Slovenska.

38. Se souhlasem ústředního výboru Komunistické strany Československa svolává ústřední výbor Komunistické strany Slovenska řádný sjezd jednou za čtyři roky.

Mimořádný sjezd Komunistické strany Slovenska může být svolán se souhlasem ústředního výboru Komunistické strany Československa, požádá-li o to

jedna třetina členů základních organizací strany na Slovensku nebo na žádost ústředního výboru Komunistické strany Slovenska; v naléhavém případě může mimořádný sjezd KSS svolat ústřední výbor Komunistické strany Československa.

Svolání sjezdu Komunistické strany Slovenska a pořad jednání oznámí ústřední výbor Komunistické strany Slovenska osm týdnů před sjezdem.

Delegáti sjezdu jsou voleni na krajských konferencích podle pravidel, která stanoví ústřední výbor Komunistické strany Slovenska v dohodě s ústředním výborem Komunistické strany Československa.

39. Sjezd Komunistické strany Slovenska:

- a) projednává a schvaluje zprávu ústředního výboru Komunistické strany Slovenska, zprávu kontrolní a revizní komise a popřípadě jiných orgánů;
- b) projednává úkoly strany na Slovensku;
- c) volí ústřední výbor Komunistické strany Slovenska a kontrolní a revizní komisi; členem ústředního výboru Komunistické strany Slovenska může být zvolen jen ten, kdo je členem strany nejméně deset let.

40. Ústřední výbor Komunistické strany Slovenska provádí usnesení ústředního výboru Komunistické strany Československa na Slovensku, řeší politické a organizační otázky strany v souhlase s ústředním

výborem Komunistické strany Československa, rozmisťuje kádry a kontroluje práci krajských organizací na Slovensku, rozpracovává otázky národní a regionální povahy v souladu s celostátními a celospolečenskými zájmy; podává ústřednímu výboru Komunistické strany Československa pravidelné zprávy o své činnosti.

Ústřední výbor Komunistické strany Slovenska navrhuje ústřednímu výboru Komunistické strany Československa pracovníky ze slovenských krajů do vyšších stranických a veřejných funkcí; schvaluje svůj rozpočet a kontroluje jeho plnění, řídí a spravuje hospodaření ústředního výboru Komunistické strany Slovenska a jeho podniků a institucí.

Ústřední výbor Komunistické strany Slovenska usměrňuje a kontroluje práci Slovenské národní rady a společenských organizací na Slovensku prostřednictvím stranických skupin.

41. Ústřední výbor Komunistické strany Slovenska se schází nejméně jednou za tři měsíce. Kandidáti ústředního výboru a předseda kontrolní a revizní komise se účastní zasedání ústředního výboru Komunistické strany Slovenska s právem poradního hlasu.

42. Ústřední výbor Komunistické strany Slovenska volí:

předsednictvo — k řízení politické, organizační a výchovné práce v období mezi zasedá-

ními ústředního výboru Komunistické strany Slovenska;
sekretariát — k řízení běžné práce, hlavně organizování kontroly plnění usnesení a pro výběr kádrů;
prvního tajemníka a tajemníky ústředního výboru.

Předsednictvo a sekretariát podávají ústřednímu výboru zprávy o své činnosti.

VI

Krajské a okresní organizace strany

---

43. Krajské a okresní organizace strany se ve své činnosti řídí stanovami strany, usneseními sjezdu a ústředního výboru Komunistické strany Československa; v okruhu své působnosti zabezpečují uskutečňování politiky strany.

44. Hlavní povinností krajských a okresních organizací strany a jejich vedoucích orgánů je:

- a) soustřeďovat úsilí všech komunistů i ostatních pracujících k všestrannému rozvíjení národního hospodářství, k plnění úkolů státního plánu v průmyslu a zemědělství; v souladu se státním národohospodářským plánem určovat základní politickoekonomické směrnice pro všestranný rozvoj krajů a okresů, pro uspokojování potřeb celé společnosti maximálně využívat všech zdrojů v krajích a okresech, bojovat za nejvyšší

hospodárnost a proti všem nezdravým lokálním tendencím; zabezpečovat úkoly spojené s dalším zvyšováním hmotné a kulturní úrovně pracujících;

- b) řídit ideologickou práci, organizovat studium marxismu-leninismu a výchovu členů a kandidátů strany i ostatních pracujících, řídit a kontrolovat místní tisk a činnost kulturních a osvětových zařízení;
- c) usměrňovat a kontrolovat práci národních výborů, odborových orgánů a dalších společenských organizací prostřednictvím komunistů a stranických skupin; vést je k tomu, aby rozvíjely takovou činnost, která povede k stále širší účasti pracujících na řízení a správě a k plnému využívání jejich iniciativy, k organizování široké lidové kontroly; v této činnosti se opírat také o poznatky a návrhy základních organizací strany působících v těchto orgánech a organizacích;
- d) důsledně provádět výběr a rozmístování kádrů podle zásad stanovených ústředním výborem strany a pečovat o jejich výchovu; kádrově posilovat rozhodující řídicí články průmyslové a zemědělské výroby a národních výborů;

- e) kontrolovat, jak se plní usnesení ústředního výboru a usnesení vlastní, zobecňovat nejlepší zkušenosti ze stranické práce a výrobní praxe a organizovat jejich rozšiřování;
- f) iniciativně předkládat vyšším stranickým orgánům návrhy na řešení závažných otázek politického, hospodářského a kulturního rozvoje kraje a okresu; soustavně informovat vyšší orgány strany a základní organizace o své činnosti;
- g) rozdělovat v rámci své působnosti prostředky strany; schvalovat rozpočet krajské a okresní organizace a kontrolovat jeho plnění, řídit a spravovat hospodaření krajského a okresního výboru a jeho institucí.

45. Krajskou organizaci tvoří všechny okresní organizace strany v kraji.

Městská organizace strany v Praze je postavena naroveň krajským organizacím; tvoří ji obvodní organizace na území města Prahy, které mají práva okresních organizací.

46. Okresní organizace tvoří všechny základní organizace strany v okrese.

Městské organizace strany v Bratislavě, Brně, Ostravě a Plzni jsou postaveny naroveň okresním organizacím. Tvoří je všechny základní organizace ve městě. V těchto městských organizacích je možno

tvořit obvodní výbory, které pracují s právy místních výborů strany.

Vedoucí orgány krajské organizace strany

47. Nejvyšším orgánem krajské organizace je krajská konference a v období mezi konferencemi krajský výbor.

Řádnou krajskou konferenci svolává krajský výbor jednou za dva roky. Mimořádná krajská konference může být svolána se souhlasem ústředního výboru strany, požádá-li o to více než jedna třetina členů základních organizací kraje; z naléhavých důvodů může mimořádnou krajskou konferenci svolat také krajský nebo ústřední výbor Komunistické strany Československa.

Svolání krajské konference a pořad jednání mají být oznámeny okresním organizacím čtyři týdny před konferencí. Delegáti jsou voleni na okresních konferencích konaných před krajskou konferencí podle pravidel, která určí krajský výbor v dohodě s ústředním výborem.

Delegáti řádně zvolení na okresních konferencích mají hlas rozhodující. Členové a kandidáti krajského výboru a předseda kontrolní a revizní komise, pokud nejsou zvoleni řádnými delegáty, účastní se krajské konference s hlasem poradním.

48. Krajská konference:

- a) projednává a schvaluje zprávu o činnosti krajského výboru a zprávu kontrolní a revizní komise; projednává i další otázky stranické, hospodářské a kulturní výstavby; stanoví hlavní úkoly krajské organizace pro další období vyplývající z usnesení sjezdů, celostátních konferencí a ústředního výboru strany;
- b) volí krajský výbor; členem krajského výboru může být zvolen jen ten, kdo je členem strany nejméně sedm let;
- c) volí kontrolní a revizní komisi a delegáty na sjezd strany.

49. Krajský výbor se schází jednou za měsíc, operativně řeší v souladu s politikou strany naléhavé otázky rozvoje kraje a okresů, kontroluje plnění usnesení a rozmisťuje kádry.

Kandidáti krajského výboru a předseda kontrolní a revizní komise se účastní schůzí s právem poradního hlasu.

50. Krajský výbor volí předsednictvo, sekretariát a tajemníky krajského výboru. Vedoucí tajemník krajského výboru musí být nejméně deset let členem strany.

Předsednictvo krajského výboru se schází jednou za čtrnáct dní; v době mezi zasedáními krajského

výboru řídí práci, organizuje a kontroluje plnění usnesení.

Sekretariát krajského výboru řídí a kontroluje práci oddělení krajského výboru a jeho pracovníků.

Předsednictvo a sekretariát podávají o své činnosti zprávy krajskému výboru.

Vedoucí orgány okresní organizace strany

51. Nejvyšším orgánem okresní organizace je okresní konference a v období mezi konferencemi okresní výbor strany.

52. Řádnou okresní konferenci svolává okresní výbor jednou za dva roky. Mimořádná konference může být svolána se souhlasem ústředního výboru na žádost více než jedné třetiny členů základních organizací v okrese nebo na návrh okresního výboru nebo vyšších stranických orgánů.

Delegáti na okresní konferenci se volí na členských schůzích základních organizací podle pravidel, která určuje krajský výbor v dohodě s ústředním výborem.

Členové a kandidáti okresního výboru a předseda kontrolní a revizní komise, pokud nejsou zvoleni řádnými delegáty, účastní se okresní konference s hlasem poradním.

53. Okresní konference:

a) projednává a schvaluje zprávu o činnosti

okresního výboru a zprávu kontrolní a revizní komise; projednává i další otázky stranické, hospodářské a kulturní výstavby okresu; stanoví hlavní úkoly okresní organizace pro další období vyplývající z usnesení vyšších stranických orgánů;

b) volí okresní výbor; členem okresního výboru může být jen ten, kdo je členem strany nejméně pět let;

c) volí kontrolní a revizní komisi a delegáty na krajskou konferenci.

54. Okresní výbor schvaluje ustavení základních organizací strany, řídí a kontroluje jejich činnost; vede evidenci členů strany a kandidátů.

55. Okresní výbor se schází jednou za měsíc.

Kandidáti okresního výboru a předseda kontrolní a revizní komise se účastní schůzí okresního výboru s právem poradního hlasu.

56. Okresní výbor volí předsednictvo a tajemníky okresního výboru. Vedoucí tajemník okresního výboru musí být nejméně osm let členem strany.

Předsednictvo okresního výboru se schází jednou za čtrnáct dní; v době mezi zasedáními okresního výboru řídí práci, organizuje a kontroluje plnění usnesení. Řídí a kontroluje práci oddělení okresního výboru a jeho pracovníků. O své činnosti podává zprávu okresnímu výboru strany.

Místní, celozávodní a podnikové výbory

---

57. Ve městech a větších obcích, kde je více základních organizací strany, tvoří se se souhlasem okresního výboru místní výbory strany; ve velkých závodech a podnicích, kde je více základních organizací, tvoří se se souhlasem krajského výboru celozávodní výbory strany nebo se souhlasem ústředního výboru strany podnikové výbory strany.

Místní, celozávodní a podnikové výbory jsou řízeny okresním výborem strany a pomáhají mu v denním řízení k usměrňování činnosti základních organizací k plnění hlavních úkolů závodů, podniků a míst.

58. Hlavní povinností místního výboru je:

- a) spolu se základními organizacemi soustřeďovat úsilí všech komunistů a ostatních pracujících k všestrannému rozvíjení národního hospodářství; pečovat o celkový rozvoj města nebo obce, zejména o rozvoj místního

průmyslu, uspokojování materiálních a kulturních potřeb obyvatelstva, o komunistickou výchovu členů strany a kandidátů i ostatních pracujících;

- b) v místech se zemědělskými závody především organizovat rozvoj zemědělské výroby;
  - c) rozvíjet masovou politickou práci a podněcovat iniciativu a aktivitu obyvatelstva, vést pracující k odhalování a využívání místních zdrojů a rezerv; bojovat proti všem nezdravým místním tendencím;
  - d) navrhopvat kandidáty do městského nebo místního národního výboru, ostatní kádrové otázky řešit v rozsahu stanoveném okresním výborem;
  - e) usměrňovat, řídit a kontrolovat činnost národního výboru a ostatních společenských organizací v místě, soustavnou stranicko-politickou a výchovnou práci napomáhat k trvalému zvyšování účasti občanů na správě záležitostí obce a k soustavnému posilování úlohy národního výboru, jeho komisí a aktivu dobrovolných pracovníků.
59. Hlavní povinností celozávodního a podnikového výboru je:
- a) vést spolu se základními organizacemi vše-

chny pracující k plnění státního plánu, napomáhat rozvoji socialistické soutěže a nové techniky, pečovat o uplatňování pokrokových metod, vědeckých poznatků a zkušeností nejlepších pracovníků ve výrobě, střežit a zabezpečovat ve veškeré činnosti závodu nebo podniku celospolečenské zájmy a bojovat proti všem nezdravým lokálním tendencím; vést hospodářské vedení závodu nebo podniku k tomu, aby vytvářelo dobré podmínky pro účast pracujících na řízení výroby a pro plnění úkolů národohospodářského plánu, a tím napomáhat politickovýchovné práci základních organizací strany na pracovištích; uplatňovat právo kontroly činnosti hospodářského vedení závodu nebo podniku;

- b) spolu se základními organizacemi provádět cílevědomou výchovu, výběr a rozmístování kádrů v závodě; pečovat o soustavný růst politické a odborné úrovně všech pracujících;
- c) pečovat o soustavný růst úrovně stranicko-politické a organizátorské práce základních organizací; pomáhat základním organizacím ve výchovné práci a při zabezpečování všech politických a hospodářských úkolů;

- d) rozvíjet práci společenských organizací, hlavně ROH a ČSM, a vést je k zabezpečování hlavních politických, ekonomických a kulturně výchovných úkolů v celém závodě.

Celozávodní nebo podnikové výbory se opírají ve veškeré své činnosti o základní organizace strany v závodech a podnicích a přispívají k soustavnému posilování jejich úlohy.

60. Místní, celozávodní a podnikové výbory se volí na všeplenárních schůzích komunistů nebo na konferencích delegátů všech základních organizací v místě, závodě nebo podniku. Místní, celozávodní a podnikové výbory volí ze svého středu předsedu, který musí být nejméně pět let členem strany. O své činnosti informují okresní výbor a základní organizace strany v obvodu své působnosti.

Místní, celozávodní a podnikové výbory projednávají rozpočty základních organizací strany v místě, závodě nebo podniku, kontrolují jejich plnění a předkládají svůj rozpočet okresnímu výboru strany. Pověřují dva až tři členy výboru kontrolou hospodaření podle rozpočtu a kontrolou administrativy a evidence v základních organizacích strany.

61. Na vesnicích, kde jsou mimo základní organizace strany v JZD ještě jiné stranické organizace (vesnické, závodní), může okresní výbor ustavit spo-

lečný místní výbor. Společný místní výbor se volí na všeplenární schůzi komunistů ze všech základních organizací v místě. Výbor volí předsedu.

Společný místní výbor navrhuje kandidáty do místního národního výboru, usměrňuje a řídí jeho práci a práci ostatních společenských organizací. Projednává různé otázky společného postupu organizací v místě.

VIII

Základní organizace strany

---

62. Základní organizace jsou základem strany. Působí bezprostředně mezi pracujícími, stmelují je kolem Komunistické strany Československa, sjednocují jejich úsilí do boje za uskutečňování politiky strany. V okruhu své působnosti — v živém styku s pracujícími — řeší a uskutečňují všechny politické, ekonomické a kulturně výchovné úkoly budování socialistické společnosti v souladu s cíli a potřebami celé společnosti.

Základní organizace se tvoří v závodech, dopravních a obchodních organizacích, na státních stacích, v strojních a traktorových stanicích, v jednotných zemědělských družstvech, úřadech, školách, institucích, v jednotkách ozbrojených sil, na vesnicích, ve městech apod., kde jsou nejméně tři členové strany. Tam, kde je jeden nebo dva členové strany a větší počet kandidátů, tvoří se kandidátské skupiny v čele

s důvěrníkem, který musí být dva roky členem strany; důvěrníka jmenuje okresní výbor.

Ustavení a zrušení základní organizace schvaluje okresní výbor.

63. V podnicích, závodech a úřadech, kde je větší počet členů a kandidátů strany, se mohou tvořit základní organizace v dílnách, provozech, na stavbách a výrobních úsecích. Tyto základní organizace volí na celozávodních stranických schůzích nebo konferencích delegátů celozávodní nebo podnikový výbor.

Základní organizace, které mají větší počet členů, mohou vytvářet dílčí organizace strany. Základní a dílčí organizace ustavují podle pracovních úseků, brigád apod. stranické skupiny, které si volí vedoucího. Úkolem stranických skupin je organizovat plnění usnesení členské schůze základní organizace v okruhu své působnosti a dbát, aby všichni členové správně plnili své základní povinnosti.

64. Právo základní organizace přijímat a vylučovat členy a kandidáty, ukládat stranické tresty, volit delegáty na konference, hospodařit podle rozpočtu mohou udělovat okresní výbory i dílčím organizacím ve velkých průmyslových závodech, ve velkých jednotných zemědělských družstvech a na státních statcích.

65. Nejvyšším orgánem základní organizace je

členská schůze. Jedná a rozhoduje o všech hlavních úkolech pracovišť a míst a o připomínkách a námětech pracujících; vyzbrojuje komunisty zkušenostmi a argumenty pro politickou práci. Přijímá usnesení, ukládá úkoly členům strany a kandidátům, určuje způsob jejich provádění a kontrolu plnění. Posuzuje v duchu stanovené linie strany činnost výboru a celé organizace, všech funkcionářů a členů.

Aktivní účast na členské schůzi, plnění jejího usnesení je základní povinností každého člena strany.

Členská schůze se koná jednou za měsíc. Schůzi připravuje výbor zpravidla se všemi členy organizace v těsné spolupráci se širokým aktivem. K jednání členské schůze mohou být podle povahy projednávaných problémů přizváni nečlenové strany, zejména přední pracovníci z výroby, funkcionáři státních a hospodářských orgánů a ostatních společenských organizací; organizace se s nimi radí, jak nejlépe řešit problémy a splnit směrnice strany.

Ve velkých základních organizacích, kde je několik dílčích organizací, se členská schůze základní organizace svolává v termínech stanovených výborem základní organizace nebo na žádost dílčích organizací, nejméně však jednou za tři měsíce.

66. Ustavující nebo výroční členská schůze volí výbor základní nebo dílčí organizace, a to na dobu jednoho roku; počet členů stanoví okresní výbor.

Organizace do pěti členů volí důvěrníka, do deseti členů tříčlenný výbor nebo podle podmínek se souhlasem okresního výboru důvěrníka a jeho zástupce.

67. Výbor základní a dílčí organizace volí předsedu, který musí být nejméně tři roky členem strany. Výjimku může stanovit ústřední výbor.

Výbor zajišťuje plnění usnesení členské schůze, v souladu s ním řídí veškerou práci stranické organizace mezi členskými schůzemi. O své činnosti a stavu organizace podává každý měsíc zprávu členské schůzi.

Výbor základní organizace pověřuje dva až tři členy kontrolou hospodaření finančními a jinými prostředky základní organizace a kontrolou, jak jsou dodržovány směrnice ústředního výboru o vedení členské evidence a stranické administrativy.

68. Úkolem základní organizace strany je:

- a) uskutečňovat politiku strany v okruhu své působnosti, rozvíjet a organizovat iniciativu komunistů i nečlenů strany při plnění úkolů dalšího rozvoje socialistické společnosti, řídit socialistické soutěžení a bojovat za splnění státního plánu a závazků pracujících, za soustavné zvyšování produktivity práce rozvojem a uplatňováním nové techniky, pokrokových metod, vědeckých poznatků a zkušeností nejlepších pracovníků ve výrobě; usilovat o dodržování pracovní a

technologické disciplíny při výrobním procesu, bojovat za nejvyšší hospodárnost a kvalitu výroby, pečovat o maximální využívání vnitřních rezerv závodů, jednotných zemědělských družstev a státních statků, o růst kvalifikace pracujících, vést pracující k dodržování státní disciplíny, ke komunistickému vztahu k práci a k rozmnožování společenského bohatství;

- b) organizovat aktivní účast komunistů při řešení a zabezpečování všech úkolů a usnesení stranické organizace, s vědomím odpovědnosti strany za každého svého člena vést komunisty k příkladnosti v práci a k důslednému dodržování zásad komunistické morálky, k oddanosti straně a lidu, pečovat o politickou a odbornou výchovu komunistů, starat se o přijímání nových členů do strany;
- c) organizovat pro komunisty a ostatní pracující studium marxismu-leninismu těsně spjaté s praxí socialistické a komunistické výstavby, bojovat proti buržoazní ideologii a všem pokusům o revizionistické zkreslování marxismu-leninismu nebo o jeho dogmatický výklad; strážít a upevňovat ideovou a organizační jednotu strany;

- d) provádět agitační a výchovnou práci mezi pracujícími, vychovávat je v duchu komunismu, bojovat proti individualismu a všem přežitkům; vést pracující k nejširší účasti na řízení státních a veřejných záležitostí; vést cílevědomou uvědomovací práci mezi organizátory výroby, mistry a techniky, a pomáhat tak zvyšovat jejich odpovědnost za dodržování technických a technologických opatření ve všech oblastech výroby a dopravy;
- e) usilovat o neustálé zvyšování vůdčí úlohy komunistů v práci i v politickém a hospodářském životě podniků, závodů, jednotlivých zemědělských družstev, státních statků, škol apod.;
- f) vytvářet podmínky pro rozvoj kritiky a sebekritiky, nesmiřitelně vystupovat proti jakémukoli jejímu potlačování, bojovat proti byrokratismu, plýtvání státními prostředky, neodpovědnosti a neukázněnosti, pohodlnictví a proti všem nedostatkům, které brzdí rozvoj socialistické společnosti;
- g) cílevědomě se starat o přípravu lidí, o správný výběr, výchovu a rozmístování kádrů v závodech, jednotlivých zemědělských družstvech a státních statcích, v místech apod.,

- kontrolovat jejich činnost a soudružsky jim pomáhat v práci;
- h) pomáhat v práci vyšším stranickým orgánům, radit se s nimi a skládat jim účty ze své činnosti;
- ch) rozvíjet iniciativu společenských organizací při plnění úkolů vytyčovaných stranou a řídit je prostřednictvím stranických skupin;
- i) svolávat veřejné stranické schůze a projednávat na nich s pracujícími závažné problémy závodu či místa a otázky vnitřní a zahraniční politiky strany.

69. Stranické organizace ve výrobních, dopravních a obchodních podnicích, ve strojních a traktorových stanicích, na státních statcích, v jednotných zemědělských družstvech, v projektových organizacích, konstrukčních kancelářích a výzkumných ústavech řízených ministerstvy a výrobními hospodářskými jednotkami mají právo kontrolovat činnost vedení podniku nebo ústavu; toto právo kontroly je základním prostředkem k organizování lidové kontroly. Stranické organizace mají právo požadovat od hospodářského vedení věcné zprávy ze všech úseků činnosti podniku; samostatně zkoumat a prověřovat stav plnění výrobních úkolů a všech kvalitativních ukazatelů, ukládat hospodářskému vedení úkoly k jejich zabezpečení a k odstranění všech nedostatků.

Stranické organizace pravidelně kontrolují plnění státního plánu ve všech ukazatelích, rozvoj a zavádění nové techniky a pokrokových metod, realizaci zlepšovacích námětů, plnění závazků vyplývajících ze vztahů mezi dodavateli a odběrateli, hospodaření s materiálovými a finančními prostředky podniku; kontrolují, jak se hospodářské vedení stará o ochranu a bezpečnost práce a zabezpečuje vysokou odbornou přípravu pracujících. Kontrolují činnost vedení podniku, aby nedocházelo k prosazování lokálních zájmů a zájmů jednotlivců na úkor celospolečenských potřeb. V této své činnosti využívají poznatků komisí lidové kontroly a pomáhají rozvíjet jejich činnost.

Rozhodnutí členské schůze stranické organizace jsou pro hospodářské vedení závazná. Stranické organizace mobilizují a sjednocují úsilí všech pracujících, odborových a mládežnických organizací a hospodářského vedení k jejich plnění.

Stranické organizace odpovídají straně a lidu za to, že podnik, závod nebo dílna splní své povinnosti vůči společnosti. Jsou povinny prohlubovat řídicí činnost, energicky bojovat proti byrokratismu a radit se o všech závažných otázkách s pracujícími.

70. Stranické organizace ve výrobních, dopravních a obchodních závodech a podnicích se vyjadřují k jmenování hospodářských vedoucích v okruhu své působnosti. Zabezpečují, aby příslušné kádrové ná-

vrhy byly projednány na členských schůzích Revolučního odborového hnutí.

71. Stranické organizace v ministerstvech, ústředních, krajských, okresních a městských úřadech, v řídicích orgánech výrobních hospodářských jednotek, v kulturních, vědeckých a jiných institucích jsou povinny:

- a) důsledně prosazovat politiku strany a kontrolovat dodržování směrnic a usnesení stranických orgánů na svých pracovištích, vést k odpovědnému plnění funkcí, bojovat proti formalismu a byrokratismu v práci a jednání příslušných pracovníků úseků, úřadů apod.;
- b) kontrolovat vyřizování připomínek, námětů a stížností pracujících;
- c) kontrolovat hospodaření s prostředky určenými k provozu úřadu, instituce;
- d) pečovat o dodržování zásad výběru a rozmisťování kádrů tak, aby se zdokonalovala práce úřadu či instituce i jednotlivých pracovníků; pečovat o výchovu pracovníků k odpovědnosti za svěřené úkoly, k dodržování a prosazování státní disciplíny.

Základní organizace v uvedených úřadech a institucích pomáhají ústřednímu výboru a ostatním příslušným stranickým orgánům, které tyto úřady řídí,

v kontrole činnosti těchto úřadů a jejich vedoucích pracovníků. Zprávy o zjištěných nedostatcích a návrhy na zlepšení činnosti úřadu nebo instituce předkládají vedoucímu úřadu a příslušnému stranickému orgánu.

72. Předsedy stranických organizací v ministerstvech a jiných centrálních úřadech a institucích schvaluje ústřední výbor Komunistické strany Československa.

IX

Strana a Československý svaz mládeže

---

73. Všestranná příprava mládeže a její výchova v duchu marxismu-leninismu je jedním ze základních úkolů strany. Stranické orgány a organizace se ve své práci mezi mládeží opírají o Československý svaz mládeže. Československý svaz mládeže je jednotnou společenskou organizací mládeže, aktivním pomocníkem a zálohou strany.

Československý svaz mládeže organizuje ve svých řadách mladé lidi a vychovává je v duchu marxismu-leninismu, bojuje proti všem buržoazním a maloměšťáckým přežitkům v myšlení mládeže, vštěpuje jí morální rysy komunistického člověka a připravuje nejlepší ze svých členů pro vstup do Komunistické strany Československa. Československý svaz mládeže iniciativně organizuje aktivitu veškeré mládeže při uskutečňování politiky strany, rozvíjí pracovní úsilí mládeže při budování nové společnosti, vychovává

generaci všestranně vyspělých lidí, příštích budovatelů komunismu.

Československý svaz mládeže se stará o výchovu dětí v Pionýrské organizaci ČSM a přijímá nejlepší pionýry do ČSM.

74. Organizace Československého svazu mládeže se iniciativně zúčastňují projednávání pracovních i jiných otázek, s nimiž se ve své činnosti v závodech, družstvech, školách, institucích a místech setkávají, a předkládají své návrhy příslušným stranickým organizacím.

75. Komunistická strana Československa, její orgány a organizace na všech stupních odpovídají za činnost Československého svazu mládeže a jeho Pionýrské organizace.

Stranické orgány a organizace řídí a kontrolují činnost příslušných organizací Československého svazu mládeže a všemožně podporují jejich zdravou iniciativu. Stranické organizace vedou mladé členy strany a kandidáty k tomu, aby byli nejaktivnějšími členy a funkcionáři Československého svazu mládeže.

X

Stranické organizace v ozbrojených silách

---

76. Stranické organizace v ozbrojených silách se ve své činnosti řídí stanovami strany. Tvoří se a pracují podle směrnic ústředního výboru strany.

77. Svou každodenní činností zajišťují plnění politiky strany v ozbrojených silách a stmelují jejich příslušníky kolem komunistické strany. Vychovávají je v duchu idejí marxismu-leninismu, socialistického vlastenectví a proletářského internacionalismu, pečují, aby byli v neustálém spojení s životem a prací lidu. Vedou je k vzornému plnění úkolů politické a bojové přípravy, k upevňování vojenské kázně a k ovládnutí moderní bojové techniky.

78. Stranickou práci v ozbrojených silách řídí ústřední výbor strany. Předsedové stranických organizací v ústředních orgánech ozbrojených sil podléhají přímo ústřednímu výboru strany.

79. Stranické orgány a organizace v ozbrojených

silách udržují těsné spojení s místními stranickými orgány, informují je o politické činnosti v útvech, využívají jejich zkušenosti ve své práci a vedou své členy k aktivní účasti na práci místních stranických organizací.

ÚSTAV PAMĚTI NÁRODA

Kvetná č.13

820 05 Bratislava

-6-

XI

Stranické skupiny v zastupitelských sborech a společenských organizacích

80. Na sjezdech, poradách, v národních výborech a ve volených orgánech odborů, družstev a jiných společenských organizací, kde jsou nejméně tři členové strany, tvoří se stranické skupiny, jejichž úkolem je zabezpečovat plnění stranických usnesení a všestranně posilovat vliv strany mezi nečleny strany, upevňovat stranickou a státní disciplínu, bojovat proti byrokratismu a prověřovat plnění směrnice strany a vlády. Stranické skupiny jsou podřízeny příslušným stranickým orgánům a jsou povinny řídit se ve všech otázkách přísně a neochvějně usnesením těchto orgánů.

XII

Finanční prostředky strany

---

81. Finanční prostředky strany a jejích organizací tvoří členské příspěvky, výnosy stranických podniků a jiné příjmy. Výši příspěvků členů a kandidátů určuje ústřední výbor.

Vydal ústřední výbor KSČ

Tiskla tiskárna Rudé právo, vydavatelství ÚV KSČ

Praha 1963. NPL 1832

Cena 2,— Kčs

